

1. Кириченко В. М. Теорія держави і права: модульний курс: [навч. посіб] / В.М. Кириченко, О.М. Куракін. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 264 с.
2. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 № 959-ХІІ (Редакція від 03.01.2017) // Відомості Верховної Ради. – 1991. – № 29. – Ст. 377.
3. Зовнішньоекономічна діяльність: підприємство-регіон. [текст] Навч. посібник. – 6-те вид., перероб. та доп. / За ред. Ю.Г. Козака. – К.: Центр учбової літератури, 2016. – 290 с.
4. Зовнішньоекономічна діяльність: навч. посіб. / [І.І. Дахно, В.В. Кобржицький, В. М. Куценко та ін.]. – К.: Центр навч. літ-ри, 2006. – 360 с.

Філіпенко Т.В.,
*в.о.завідувача кафедри державно-
правових дисциплін та міжнародного
права Донецького юридичного
інституту МВС України,
доктор наук з державного
управління, професор*

ДЕРЖАВНІ ЗАХОДИ ПРОТИДІЇ ПОДАТКОВИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ

Податковими правопорушеннями є протиправні діяння (дія чи бездіяльність) платників податків, податкових агентів, та/або їх посадових осіб, а також посадових осіб контролюючих органів, що призвели до невиконання або неналежного виконання вимог, установлених Податковим кодексом України та іншим законодавством, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи [1].

Податкове правопорушення характеризують такі ознаки:

- суспільна небезпечність та шкідливість діяння;
- протиправність дій (бездіяльність);
- винна поведінка особи, як результат вільного волевиявлення;
- юридична відповідальність.

Суттєве місце серед податкових правопорушень займає незаконне відшкодування з бюджету податку на додану вартість (ПДВ). Ця схема базується на нормі закону про обов'язкове відшкодування з бюджету в обмежений термін дебетового сальдо платника без будь-яких застережень чи обмежень. Вона масово використовується значною кількістю платників з метою отримання легального доходу від незаконного відшкодування. Негативним наслідком використання схеми є вимивання «живих» коштів з Державного бюджету.

Одним з основних способів, до якого найбільш часто вдаються злочинці, є використання фіктивних підприємств з метою переведення на них податкових зобов'язань з наступною конвертацією безготівкових коштів у готівкову вільно конвертовану валюту.

Значного поширення набуло таке негативне явище, як використання «лоро» – рахунків, що також сприяє відволіканню значних грошових сум з

Державного бюджету України. Їх існування дозволяє легальним платникам податків за допомогою фіктивних підприємств ухилятися від сплати податку на додану вартість. Підприємство з метою ухилення від сплати податків та переведення коштів у готівку укладає угоду з фіктивною фірмою про купівлю товару (виконання робіт або послуг) і перераховує на поточний рахунок кошти з урахуванням податку на додану вартість. А та у свою чергу за фіктивною угодою з іноземним підприємством перераховує отриману суму на «лоро» – рахунок банку нерезидента, після чого вона конвертується у ВКВ.

Набули поширення такі способи ухилення від сплати податків, як приховання ввезеного імпорту у вигляді транзиту через територію України та неоприбутковування імпорту на підприємстві. Близько 50 % транзитних вантажів «осідають» в Україні. Оскільки вони не оподатковуються, їх вартість значно нижча від тих, що завезені законним шляхом, і реалізуються вони швидше.

За першого способу в торговельно-транспортних митних документах правопорушники відображають, що імпорт товару здійснюється неукраїнським підприємцем і проходить він через територію України транзитом. У такому разі імпортери звільняються як від митних, так і від інших видів податків.

Другий спосіб полягає в тому, що товар постачається українським підприємствам, але ними не оприбутковується, а реалізується поза обліком. Учиненню таких правопорушень сприяє те, що прикордонна митниця не завжди направляє на внутрішню територіальну митницю та у податкову інспекцію за місцем реєстрації імпортера дані про ввезення товару. Причини неповідомлення: імпортер дав митникам хабара, наявність фіктивних документів на імпорт транзитом, незадовільно організована митна служба. Необхідно зазначити, що ввезений товар має супроводжувати ввізна відомість, яка є бланком суворої звітності. Вона оформлюється на товар, передається транзитному імпортерові й подається на вивізній митниці, де на ній роблять позначку (підтверджують, що товар залишив межі України) і повертають поштою на ввізну митницю. Викриваються такі правопорушення шляхом одержання на ввізній митниці даних про імпортерів, на яких не повернулися погашені ввізні відомості. Проте найбільш дієвим і простим способом запобігання таким злочинам могло б бути використання застави.

Набула розповсюдження схема ухилення від оподаткування шляхом укладання договорів з офшорними компаніями за завищеними цінами. Ця схема широко використовується власниками, керівниками й засновниками акціонерних підприємств, великих державних підприємств та підприємств, які виробляють високоліквідну та високорентабельну продукцію. Вона базується на принципі формування вільних договірних цін та неможливості контролювання діяльності фірм інших країн, особливо резидентів офшорних зон.

Основна мета використання схеми – отримання неконтрольованих та неоподатковуваних коштів в іноземній валюті за рахунок завищення цін. Для запобігання такій діяльності необхідно враховувати вартість придбаної іноземної сировини та матеріалів у собівартості продукції за цінами, не вищими за світові.

Нажаль, сьогодні методи ухилення від сплати податків досить різноманітні, а податкові правопорушення, як правило, носять інтелектуальний характер.

Загалом сучасні податкові правопорушення мають такі риси:

- вони здійснюються у більшості випадків у процесі професійної діяльності кваліфікованими спеціалістами з використанням комп'ютерних технологій та електронних засобів зв'язку;
- маскуються різноманітними прийомами та засобами приховування порушень під видом «невдалої» підприємницької діяльності;
- завдають значної економічної шкоди інтересам держави та населення [2].

Бажання приховати фактичні обсяги доходів від господарської діяльності з'являється у підприємців лише тоді, коли розмір штрафних санкцій з урахуванням вірогідності їх застосування є набагато меншим порівняно з прибутком, який можна отримати від несплати податків чи кримінально-паразитичної діяльності. Спостерігається така закономірність: збільшення податкових стягнень підвищує зацікавленість у прихованні доходів, але посилення штрафних санкцій послаблює цю тенденцію лише за умови ефективного функціонування органів Державної фіскальної служби України [3, с. 11].

Кримінальна відповідальність за податкові злочини передбачена ст. 212 Кримінального кодексу України [4].

Для притягнення до відповідальності за цією статтею в дії або бездіяльності особи повинен міститися ряд обов'язкових ознак, сукупність яких є складом злочину. Для складу такого злочину це: навмисна форма провини, яка, у свою чергу, може бути як прямою, так і непрямою; несплата податку, збору або іншого обов'язкового платежу, передбаченого Податковим кодексом України; дії повинні бути вчинені посадовою особою підприємства, установи чи організації або фізичною особою, яка згідно із законом зобов'язана сплачувати платежі; несплата відповідного платежу має призвести до ненадходження коштів до бюджету або державного цільового фонду; розмір коштів, що не надійшли, повинен бути значним. Під значним розміром коштів розуміються суми податків, зборів і інших обов'язкових платежів, які в тисячу і більше разів перевищують установлений законодавством неоподатковуваний мінімум доходів громадян.

Крім того, у складі такого злочину передбачено й інші ознаки, визначені у другій і третій частинах вищезгаданої статті: учинення зазначених дій за попередньою змовою групою осіб або особою, раніше

засудженою за несплату податків; ненадходження коштів до бюджету або державного цільового фонду у великих або особливо великих розмірах. За наявності в діях особи цих ознак передбачено більш сувору відповідальність. Під великим розміром коштів розуміються суми податків, зборів і інших обов'язкових платежів, які в три тисячі і більше разів перевищують установлений законодавством неоподатковуваний мінімум доходів громадян. Під особливо великим розміром коштів розуміються суми податків, зборів, інших обов'язкових платежів, які в п'ять тисяч і більше разів перевищують установлений законодавством неоподатковуваний мінімум доходів громадян.

Слід зазначити що у рамках зобов'язань України перед Радою Європи зі ст. 212 Кримінального кодексу виключено застосування таких видів покарань, як виправні роботи та обмеження волі. У той же час, суттєво підвищені штрафні санкції за ухилення від сплати податків, зборів, обов'язкових платежів. Так зараз за податкові злочини може накладатися штраф до двадцяти п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Без сумніву, ініціатива заміни позбавлення волі за податкові злочини значним розміром штрафу є позитивним моментом, оскільки дозволяє компенсувати економічні збитки, завдані державі, що фізично неможливо зробити, перебуваючи у виправній установі.

Проведений аналіз свідчить, що для несплати державі належних платежів існує реальне економічне підґрунтя й недоліки чинного законодавства. Діяльність підрозділів Державної фіскальної служби України спрямована на профілактику та протидію податковій злочинності з метою покращання криміногенної ситуації у вказаній сфері, зменшення обсягів «тіньової» економіки та розширення кола платників податків. Для досягнення вказаних цілей вживаються комплексні організаційні та практичні заходи щодо запобігання, виявлення та розслідування професійно розроблених, замаскованих схем злочинних ухилень від оподаткування.

Але, у процесі виявлення ухилень від сплати податків виникає чимало дискусійних питань, які потребують подальшого осмислення та законодавчого вирішення. Для отримання позитивних результатів українською важливою є взаємодія між контролюючими та правоохоронними органами. Прикладом такої взаємодії може бути співпраця американської адвокатури з прокуратурою, Управлінням з контролю за оподаткуванням Департаменту юстиції США та службою внутрішніх доходів.

Отже, побудова ефективної податкової системи є одним з найважливіших кроків у напрямі забезпечення економічної безпеки країни. Поліпшення податкового клімату та зміцнення фінансової дисципліни – запорука реального зростання національної економіки України.

Література

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 17 – Ст. 112.
2. Бандурка О.М. Податкове право: навч. посібник / О.М. Бандурка, В.Д. Понікаров, С.М. Попова. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 312 с.
3. Кондратюк С.В., Кондратюк О.В. Типові способи ухилення від оподаткування та методи їх виявлення: Конспект лекцій для слухачів та курсантів вищих навчальних закладів Міністерства внутрішніх справ України. – Львів: Край, 2002. – 95 с.
4. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № № 25-26. – Ст. 131.

*Циганкова Ю.М.,
студентка магістратури
юридичного факультету Донецького
юридичного інституту МВС України
Науковий керівник:
Філіпенко А.С.,
кандидат юридичних наук*

ЩОДО ЗМІСТУ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ СТРАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Проведення економічної реформи і структурної перебудови господарського комплексу держави обумовлює необхідність подальшого розвитку національного страхового ринку як складової частини фінансового ринку України, що сприяє створенню підґрунтя для стійкого економічного зростання і забезпечує відшкодування збитків у разі стихійного лиха, аварій, катастроф та інших непередбачених подій, що негативно впливають на добробут населення, діяльність суб'єктів господарювання і держави загалом.

Будучи провідною ланкою ринкової економіки, страхова сфера виступає складним механізмом, що чутливо реагує на всі соціально-економічні, політичні та соціопсихологічні процеси, що відбуваються в країні. Як результат, сучасний стан розвитку страхового ринку характеризується складністю та суперечливістю, що пояснюється недосконалістю галузевого законодавства, низькою платоспроможністю вітчизняних страхувальників, проявами галузевого монополізму, недостатнім рівнем кваліфікації кадрів у страхових компаній, великою кількістю видів обов'язкового страхування, зловживаннями у сфері страхових відносин як з боку страховиків, так і страхувальників, що свідчать про необхідність удосконалення механізму адміністративно-правового регулювання у вказаній сфері.

Як вважає науковець В.В. Цветков: «якість управління забезпечують чітко визначені, науково обґрунтовані його мета й завдання, об'єктивна визначеність функціонально-структурної побудови управлінських органів,

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

ДОНЕЦЬКИЙ ЮРИДИЧНИЙ ІНСТИТУТ

**II ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ**

24 березня 2017 р., м. Кривий Ріг

**«АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС:
ІСТОРІЯ, СУЧАСНІСТЬ, ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ»**

Матеріали конференції

Кривий Ріг 2017

УДК 342.9
ББК 67.99(2)1Я5
А 43

*Рекомендовано до друку
вченою радою Донецького юридичного
інституту МВС України
26 квітня 2017 р., протокол № 9*

Адміністративне право і процес: історія, сучасність, перспективи розвитку: Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Кривий Ріг, 24 березня 2017 року). – Кривий Ріг: Донецький юридичний інститут МВС України, 2017. – 212 с.

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

**Голова
організаційного
комітету**

Бесчастний Віктор Миколайович, ректор Донецького юридичного інституту, доктор наук з державного управління, професор, Заслужений юрист України

Члени оргкомітету

Лосич Сергій Васильович – т.в.о. начальника відділу організації наукової роботи Донецького юридичного інституту МВС України, кандидат юридичних наук

Мердова Ольга Миколаївна – в.о. завідувача кафедри адміністративно-правових дисциплін факультету підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції України Донецького юридичного інституту МВС України, кандидат юридичних наук

Філіпенко Анастасія Сергіївна – доцент кафедри адміністративно-правових дисциплін факультету підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції України Донецького юридичного інституту МВС України, кандидат юридичних наук

Тулінов Валентин Сергійович – доцент кафедри адміністративно-правових дисциплін факультету підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції України Донецького юридичного інституту МВС України, кандидат юридичних наук

Збірник матеріалів є підсумком роботи II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Адміністративне право і процес: історія, сучасність, перспективи розвитку».

Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції адресуються вченим, викладачам, курсантам та студентам закладів юридичного профілю, керівникам та працівникам правоохоронних органів.

Адміністративно-правове регулювання в нафтогазовому комплексі А.А. Попович	147
Правовий статус Служби безпеки України щодо провадження у справах про адміністративні правопорушення у сфері охорони державної таємниці В.О. Поповичук	148
Незаконне використання символіки Червоного хреста, Червоного півмісяця та Червоного кристала (практичний аспект) В.П. Романов	153
Шляхи підвищення ефективності адміністративно-правового забезпечення обігу дорогоцінних металів і каміння в Україні К.В. Смирнова	155
Стягнення незаконних платежів в системі державної реєстрації суб'єктів господарювання А.О. Собакарь	157
Актуальні проблеми реформування інституту державної служби в контексті євроінтеграційних процесів України О.В. Тильчик	159
До питання оновлення підходу до формулювання поняття «правопорушення у сфері економіки» В.С. Тулінов	162
Визначення критерії обмеження прав і свобод людини А.С. Філіпенко	164
Сутність та значення зовнішньоекономічної діяльності для суб'єктів правових відносин Т.В. Філіпенко	168
Державні заходи протидії податковим правопорушенням Ю.М.Циганкова	170
Щодо змісту адміністративно-правового регулювання страхової діяльності О.Г. Циганов	174
До питання класифікації правовідносин щодо надання адміністративних послуг у сфері правоохоронної діяльності Д.П. Цуркаленко	177
Актуальні питання нормативно-правового регулювання оперативно-профілактичних операцій в діяльності поліції А.В. Червінчук	180
Виявлення порушень правил дорожнього руху в автоматичному режимі як привід для порушення адміністративного провадження Р.Ф. Черниш	182
Наукові підходи до визначення поняття “Інформаційне право України” В.Г. Чорна	184
Загальна характеристика заходів забезпечення провадження в	